הוכחים קימ:], כ) הוריות
 ו. (ג) [לקמן טו. וש"נ],
 ד) [ל"ל יביא וכ"א במ"כ פרק
 יא ע"ש], ה) [ע" תוס' זבחים
 דף קי"צ ע"א ד"ה בשעיר
 נשיא. ש"מן:, ו) הוריות ו:

נשיח. ש"מן:, ו) הוריות ו: [לקמן כג: כד.], ו) [ע" מוס" מעילה דף י ע"א ד"ה רישא. ש"מן:, ח) [ש"א א], ט) [שמואל א ד'. (מרא"כ)], י) [צ"ל כח. ובתענית ה:

מבואר היטב בפרש"י ד"ה

מכותר המקב בפוט יי די מייון, כ) ובמס' נזיר תירן דמקן מ' שנה לאו דוקא אלא תחילת מ' שנה קרי נמי מקן

ע"ם,

הגהות הב"ח

(מ) גמ' ושלשים (ושבע)

תו"מ ונ"ב גי' רש"י ושש:

(ב) שם במשנה שמתו בעליה (כ) שם כתפנה שתחו נעניה ביחיד דברים אמורים ולח: (ג) גם' ת"ל חטחת יביא יכול: (ד) רש"י ד"ה עשר שנים וכו׳ לח מהן ז'

שנים שמלר דוד בחברוו רי

שנים שמנך דוד במכרון וי"ג שנה מהן מלך שמוחל בעלמו עשר שנים וא' שנה מלך שאול עם שמוחל וב' שנים מלך שאול לבד כדכמיב ושתי שנים: (ה) ד"ה

ממה

הפנימיות המתות סלכה:

הגהות הגר"א

[8] גמ' וטיברה ל"ל וטברה

ן אן גם׳ ועיברה. נ״ל ועברה וכן בכל הש״ס בגמ׳ ורש״י: [ב] רש״י ד״ה עשר. ל״ז מלך כו׳. הוא לפי גירסא לאשונה: [ג] בא״ד ושלשים

ושש כו'. הוא כגי' סדר עולם

ולזה הסכים רש"י: [ד] בא"ד לא מהן כו'. אע"ג דדוד מלך שם עוד ו'

מדשים לא כנגדו ז' חדשים

חדשים לה כנגדן ז' חדשים שהיה הארון בשדה פלשתים:

[ה] בא"ד ומסק מלך כו' עד

ב' שנים. זה גי' רבו אבל

רש"י גרים לקמן כגי' הגמ'.

ושמואל לא מח כו'. הולרך

ולה לגרסמו אבל לפי גי'

ולה לגרסמו אבל לפי גי'

"א" להב' גרסמו אבל לפי גי'

"א" להב' גרסמו אבל לפי גי'

"א" להב' גרסמו אבל לפי גי'

הגמ' א"ל לוה: [ו] בא"ד

ושנה כרי. נ"כ דנמדו מקרם דכמיב (שמואל א יג) בן שנה שאול כרי דאין לו פיי לפשטיי דקרא אבל השתא ניחא דה"ק

בשהי שנה למלכו אז מלד ב׳

שנים לאפוקי שנה ראשונה דלא מלך בעצמו: [ז] תר"ה

ושלשים. ותימה כו'. ול"ג דהרי מלך ו' חדשים יותר על

ארבע וגם שנה של שיטה אינה שלימה:

רבינו גרשום שלשים ושבע שמלך דור. אותו זמן: אמר רבי שמעון מה מצינו כוולר חמאת

מה מצינו בוולד חמאת ובתמורת חמאת וחמאת שמתו בעליה דמתות דביחיד

דכרים אמורים ולא בצבור.

כך מפרש ר' שמעון בגמרא בברייתא ואי אתה יכול לומר וולד חטאת בצבור שאין חטאת הצבור נקבה כר':

ווסאת הצבור נקבה, כרי: אף חמאת שכיפרו בעלים ומי שעברה שנתה דמתות ביחיד דברים אמורים ולא בצבור: מהו אומר חמאת יביא. כלומר מה צורך לכתוב

אם כבש יביא קרבנו לחטאת

נקבה תמימה יביאנה, לכתוב

נקברו גמ מה באנה, למודב הכי אם כבש קרבנו לחטאת נקבה תמימה יביאנה ל) כל שכן חטאת שכיפרו בעלים

דתמות דיחיד דתמות דגבי יחיד לא פליגי: ולא קשיא. הא דקאמר ר' יהודה רועה:

כאן כאכודה ונמצאת כשעת הפרשת שניה. קודם הקרבה

המוקדשין הל"ח: המוקדשין הל"ח: בא ג ד מיי' שם הלכה ג:

תורה אור השלם

ֹ וְאִם כֶּבֶשׁ יָבִיא קְרְבָּנוֹ חָטָאת נְקַבָּה תְמִימָה בִיאָנָה: ויקרא ד לב

מוסף רש"י

עשר שנים מלך שמואל בעצמו. דאותה שנה ששאלו להס מלך היא שנה עשירית לשמואל ברחמי ושנה אחם חלכו שחואל יא נונה, ושפה תחול נוכנו שמוחנ ושאול יחד, שהיה שאול הולך אחר עצח שמואל עד שקרח במעשה אגג וסר שמואל מעליו, כדכחיב אגג וסר שמואל מעליו, כדכחיב (ש"ח טו) ולח יסף שמוחל לרחות את שחול וגו' ומלך שוב שחול שתי לתו שמולי זבו לתק שוב שמול שנים, והן שכחוב במקרא (שם יג) ושתי שנים מלך על ישראל, דלא חשיב אותם דמלך שמואל בהדיה, והיינו דאמרינן במסכת תענית (ה:) מי גרס לשאול שישב בגבעה שתי שנים ומחלה תפילתו של שמואל ברמה. דבחני שנה ראשו שתוחל ברתה, דבחני שנה רחשונה סרח ונגזרה עליו מיתה אלא שעמדה לו תפלת שמואל (זבחים

שינויי נוסחאות

אן ושבע. נ״א ושש שמלך דוד ארבעים בו במשנה שבמשניות איתא ימוחו אמר ר"ש מה (פ"ו ביחיד דברי דן נעניה ביחיד דברים אמורים (ש"מ) **ד**] תינת קיימת נמחק (ש"מ) ו] חטאת יביא יכול יציל (ש"מ) בן הושתוני ביא יכול יציל (ש"מ) בן למכל. ס"ל תניל ל"ם אומר חמש ר"ש אומר חמש חטאות מתות (ש"ח) אן אלא (חיבת אמר ליה נמחק) לעולם לא מיפוך ולא זיה שמואל נגיד הס״ד. ומה״ד ל"ז שנה מלך (m"m) יא] אבשלום הרי ארבעים הא מלתא כו' אחר שנה צא מהן ד' אחרונים להשלים ל"ו דדוד נמצא נה עשירית יכן צא וחשוב שהיתה שנה לגדולתו מ"m יבו ממיתתו של עלי שהיא כו' של שמואל שנאמר וזרח השמש ובא השמש עד שלא שקעה שמשו של עלי זרחה שמשו של שמואל (קידושין עב:) עד ענת (ש־מ) יג) ז' חדשים ואח"כ הכילוהו (ש־מ) יד) צ"ל והביאוהו טו בחברוז נשתיירו י"ג שנה לום בחברון נשתיירו לייג שנה לשמואל ושאול משמת עלי ונשבה הארון עד שמת שאול ומלך דוד בחברון ומהן מלך שמואל נעלמו עשר שנה ושאול עס שמואל שנה אחת ושאול בים מים מווים מון בעלמו יי שנה יש בי שנים (שיים) שון בעללו יי שנים ושנה אחת שמלך שאול עם שמואל וב' שמלך שאול בעלמו כדכתיב. יז] וכתיב בתריה וכו' עי' רש"ש דל"ג בתריה. ית] ארבעים ותשע. תיבת וכו' ל"ש (ש"ח) ינון דוד והשלש עשר שנים יעון דוד והשלש עשר שנים עשר מלך וה"ג עשר שנים מלך שמואל בעלמו ושנה אחת שמלך שאול ושמואל וב' שנים שמלך שאול בעלמו (ש"מ) כן ושנה אחת שמלך שאול ושמואל ושתים שמלך שאול בעלמו. כל"ל (רש"ש) כתק שחור בענמו. כל ל (וש ש) כת] הכסת וגו׳ והית (ש"מ) כב] ובתומו היום נתמנה (ש"מ) כגן עלי הוא עמד להיות שופט דאמר מר וזרח השמש ובא השמש עד שלא כבתה שמשו של עלי זרחה שמשו של שמוחל

מלך ושנת עשירית לשמואל ששאלו להן מלך היה מן המנין של ארבעים שנה ומנלן דשמואל שפט ישראל י"ג שנה שהרי כשמת עלי אז נשבה הארון כדכתיב ויהי לשבהביא את ארון האלהים ואז נתמנה

שמואל מיד אחר מיתת עלי וכתיב ויהי ארון ה' בשדה פלשתים שבעה חדשים והביאוהו בקרית יערים ודוד כשמלך על ישראל לקחו משם והביאו בירושלים כדכתיב ויוסף עוד דוד וגו' וכתיב ויהי מיום שבת הארון בקרית יערים וירבו הימים ויהיו (עד) עשרים שנה לא מהן שבע שנים שמלך דוד בחברון נשתיירו י"ג שנה לשמואל ושאול משמח עלי ונשבה הארון עד שמת שאול ומלך דוד בחברון ומהן מלך שמואל בעלמו עשר שנים ושנה אחת שמלך שמואל ושאול פי׳ באותה שנה שמשחו שמואל אותה שנה לא היתה שלימה לשאול שמקלתה היה שמואל נגיד על ישראל ושתי שנים שמלך שאול בעלמו וגם שמואל היה חי שהרי שמואל לא מת אלא ארבעה חדשים קודם שאול שכן מצינו מפורש בספר שמואל ושמואל מת וגו' וכתיב ויאמר דוד ווגו'ן אספה יום אחד ביד שאול וברח לו אל אכיש עד שמת שאול וכתיב ויהי מספר הימים אשר ישב דוד בשדה פלשתים ימים וארבעה חדשים מלינו י"ג שנים לשמואל ושאול משמת עלי ליז(ומלך דוד) ושלשים ושש לדוד כשמרד אבשלום הרי מ"ט לא מהן ט׳ שנים קודם ששאלו להן מלך שהרי בשנה עשירית שאלו להן מלך והעשירית ממנין הארבעים הרי מ' שנים מששאלו מלך עד מרדו של אבשלום ועד בכלל להוהשלשה עשר שני׳ שמלך שמואל בעלמו ושנה אחת שמלך שאול ושמואל וב׳ שנים

שמלך שחול בעלמו ושלשים ושש שמלך דוד [1] ותימה לפ"ז הא דתניא בסדר עולם שמלך דוד חמש שנים אחר המרד שלשה שנים של רעב שנאמר (שמואל ב כא) ויהי רעב שלש שנים שנה אחר שנה ושנה של שיטה דכתיב (שם כד) וישוטו [בכל הארץ] ויבואו מקן תשעה חדשים ועוד שנה שתיקן משמרות דכתיב (ד"ה א כו) בשנת לח ארבעים לדוד נדרשו וגו׳ לריך לומר ששנת המרד היתה שנה ראשונה של רעב ויש ספרים דגרסינן שלשים ושבע שמלך דוד ולפ"ז ל"ל שהתחיל הרעב שנה אחת קודם המרד מוגם נ"ל ששנת עשר לחו לשמואל ששאלו מלך אינו מן המנין של מ׳ שנה ואינו לריך למנות רק שלש שנים משאול ושלשים ושבעה מדוד הרי ארבעים ובסדר עולם תניא רבי נהוראי אמר שנת ל"ה למלכות דוד היה המרד י) ולפי דבריו לא מלינו מ׳ שנה מששאלו מלך עד שמרד אבשלום וי"מ למנות לשו י"ג של שמואל כל שנותיו של שמואל הרמתי היו נ"ב שנה שהרי כשהגמל שמואל הביאתו חנה לירושלים ואז היה לו מסתמא ב' שנים כדרך הנקת חינוק וכתיב וישב שם עד עולם והיינו נ' שנים דהוא עולמו של יובל ותפלת חנה היתה יום שנתמנה עלי מו וקיי"ל דארבעים שנה שפט עלי את ישראל נא מהן שנה מעיבורו דשמואל נשתיירו ל"ט שנה דעלי נשתיירו י"ג שנים לשמואל דמיד כשמת עלי נתמנה שמואל דאמר מר (קדושין דף עב:) וזרח השמש ובה השמש עד שלה כבתה שמשו של עלי זרחה שמשו של שמוחל נמצא דשררתו של שמואל התחילה כשהיה בן ל' וחשע ונמשכה י"ג שנה:

לכתוב אם כבש קרבנו לחטאת וגו': יביאנה. סיפיה דקרא נקבה תמימה יביאנה: ר' שמעון אומר סמוס. דחטאת יחיד שכיפרו בעליה היא: ש והאמר רבי יהודה סמום. לא דהכי שמעת ליה במתני׳ אפי׳ גבי ליבור וכל שכן יחיד: והאמר ר"ש. במתני׳ גבי יחיד חמשה חטאות מתות וקחשיב להך חטאת שכפרו בעליה וקתני ביחיד דברים אמורים: אבודה בשעם הפרשה. שלא בשעת כפרה דנמנאת הראשונה קודם שנתכפר בשניה כדקתני בברייתא בההיא קאמר רבי יהודה דתרעה דלא גמירי דמתה לרבי יהודה אלא היכא דנמצאת לאחר שנתכפרו הבעלים ודקחני מתניחין תמות באבודה בשעת כפרה גרסינן דאף בשעת כפרתו בשניה היתה עדיין ^{נס} הראשונה אבודה: אידי ואידי נשעת הפרשה. שנמצאת קודם כפרת השניה ומתניתין דקאמר לרבי יהודה תמות רבי יהודה קאמר לה אליבא דרבי דאמר לקמן בפרק ולד חטאת (דף כב:) במשנה אבודה בשעת הפרשה אע"פ שנמנאת קודם כפרה מתה וברייתא דקאמר רבי יהודה תרעה אליבא דרבנן דפליגי עליה דרבי האמר לה דאמרי אין חטאת מתה אלא שנמלאת לאחר שנתכפרו הבעלים: ומי איכא למ"ד כו'. אמתני פריך: כיולא

מובלעים, מינם שנה נמחק (ש־m) לד) ל"ק מ"א, לו] שנחה רולד הטאח (ש־m) לו] כש"ק לח", לה] ל"ק מוחק עד סף המעהי. לטן דמחות הס"ד ומה"ד דברים אמורים דמתות הס"ד (ש־m) () והא רבי יהודה (ש־m) (א) מינת דהכי נמחק (ש־m) (לכן הראשונה אבודה שלא היחה עקר תנוסר ז וביים אמורים ז מתות נסיין (מיים) ען ורא לכי יארס (מיים) לען ניכנו זוכיי מתות (מיים) לכן למתוח שלק דור. שניה... נומדת מלה ככל כיתה קלינה ועדין לאונה אפודה אידי ואידי וכי (מיים) לכן צ'יל בהזכירו לדן צ'יק מ״ו. עד שמלך דור. (מיים) לקועד בכלל והיי שנים אמלך (צייק) ל) לן בשת ארכנים למלכות דוד נדלים וגוי וצריך לומר כ"ע (מיים ען עי מיי לתן עשירית של שמואל אות ל' נמחק (מיים) לען ויית למנות י"ג של שמואל שהרי כל וכוי כל"ל (ושיים) מן צ'יל וקי"ל דתפלת חנה היתה יום שנתמנה עלי וארבעים שנה וכי (מואיים)

עשר שנים מלך שמואל בעלמו. יחידי בלא שאול הלכך שנה עשירית ושלשים ושש שמלך דוד. ה"ג והיינו ארבעים שנה מששאלו להם בא ב מיי פ"ד מהל פסולי אינה נמנית באותן מ' שנה יו. [ב] ל"ז מלך דוד קודם למרדו של אבשלום יא הא מילתא פירש רבי במקום אחר כן שנה עשירית לשמואל היתה לגדולתו של שמואל ולא נפקא לן מקרא בהדיא אלא מדלא משכחת לה

מ׳ שנה למניינה החרינה ולה וחשוב יש למיתתו של עלי שהיא מחילת גדולתו של שמואל עד שנת מרדו של אבשלום מ״ט שנה י״ג לשמואל ושאול [ג] ושלשים ושש לדוד ועלי מת כשנשבה הארון שנה' (שמואל אד) ויהי כהזכירו וגו' וכתיב ושם וו ויהי ארון ה' בשדה פלשתים יו ז׳ חדשים הביאוהו יח פלשתים (שם ז) ויבאו אנשי קרית יערים וגו' וכשמלך דוד בירושלים על כל ישראל הביא משם את הארון כדכתיב (שם ב ו) ויוסף עוד דוד וגו' וכתיב (שם אז) ויהי מיום שבת הארון בהרית יערים וירבו הימים ויהיו כ׳ שנה [ר] לא מהן ז׳ שנים שמלך דוד בחברון מח [ה] (ד) ומהן מלך שמואל בעלמו מוזי"ח שנה ושחול עם שמוחל ב׳ שנים כדכתיב (שם יג) ושתי שנים מלך וגו' ושמואל לא מת קודם לשאול אלא ד׳ חדשי׳ שכך מפורש בספר שמואל (שם כה) ושמואל מת וגו'יין וכתיב בתריה (שם כו) ויאמר דוד [וגו'] עתה אספה יום אחד ביד שאול וגו' וברח לו אל אכיש עד שמת שאול וכתיב (שם) ויהי מספר הימים אשר ישב דוד בשדה פלשתים ימים וד׳ חדשים מלינו י"ג שנים לשמואל ושאול משמת עלי עד שמלך דוד ושלשים ושש לדוד כשמרד אבשלום הרי ארבעים ית וכו׳ לא מהן ט׳ שנים לשמואל קודם ששאלו להם מלך הרי מ׳ שנים מששאלו המלוכה עד שנת מרדו של אבשלום ועד בכלל והכי תניא בסדר עולם היא שנת שלשים ושש למלכות דוד יש וה"ג עשר שנים מלך שמואל בעלמו [י] כן ושנה אחת

לא וחשוב נמי מלידתו של שמואל ותמלא כמו כן שי"ג שנה נהג שמואל שררה על ישראל דאמר מר בסדר עולם ועלי הכהן יושב על הכסא יא והיא מרת נפש וגו'ם ים ובאותה שנה נתמנה עלי להיות שופט על ישראל ש והוא שפט את ישראל ארבעים שנה לא מהן שנה אחת לעיבורו נמצא שמואל בן ל"ט שנה בשעה שנתנבא ועלה לגדולה דמשעה שמת עלי כם זרחה שמשו של שמואל י"ג שנה לשררותו דכל שנותיו לא היו אלא נ"ב כדנפקא לן בעלמא (מ"ק" כג) מעד הגמל הנער דהיינו כ"ד חדש כדי הנקת תינוק והדר וישב שם עד עולם עולמו של יובל דהיינו נ׳ שנה ובהללו י"ג שנה יה היו מובלעים השתי שנים שמלך שאול שהרי שניהם מתו בשנה אחת כדמפרש למעלה: בותבר' שכיפרו הבעלים. שאבדה ונתכפר באחרת ונמצאת הראשונה: ושל ליבור. שכפרו באחרת: **אינה מתה.** דחטאות (ה) המתות להו (הפנימיות) הלכה למשה מסיני בהא מסכתא [יח.] וס"ל לת"ק דשל יחיד גמירי ולא של ליבור: חמוח. דבלבור נמי גמירי: אמר רבי שמעון מה מלינו כו'. כלומר קי"ל חמשה חטאות מתות חטאת שמתו בעליה ושכפרו בעליה ושעיברה שנתה יח ולד חטאת ותמורת חטאת וכי היכי דתלת מינייהו לאו בליבור גמירי דהא לא משכחת להו בקרבנות לבור ולד חטאת משלל משכחת בליבור) דאין נקבה בליבור ייות חטאת נמי אין קרבן ליבור עושה תמורה [יג.] ושמתו בעליה אין הליבור מחים כדאמרי׳ לקמן בגמרא [ע"ב] : אף שרפרו בעליה ושעברה שנחה.

ימול להקריב הלכך אין מתה שניה אלא רועה: **כאן באבודה.** ונמצאת שלא בשעת הפרשה אלא לאחר הקרבה דכבר כיפר הילכך מתה: ואיבטית אימא אודי ואידי. דנמצאת בשעת הפרשה: ולא משיא. הא דתני רועה היינו ד' יהודה אליבא דרבנז כדתנו בפרק וולד המהוה אבעות המה או הדרה והפריש אחרת תחתיה ולא הספיק להקריבה עד שנמצאת ראשונה והרי שתיהן תמימות אחת מהן חטאת המפריש חטאת ואבדה והפריש אחרת תחתיה ולא הספיק להקריבה עד שנמצאת ראשונה והרי שתיהן תמימות אחת מהן תקרב חטאת ושניה תמות דברי רבי וחכמים אומרים אין חטאת מתה אלא שנמצא כר: והא דתני מתה היינו רבי יהודה אליבא דרבי:

א) צייל והא ר'יי תמות שמעינו אפ׳ בחטאת ליבור וכ׳יש חטאת וכו׳.

י חדשים והיו שנותיו שלמים מיום אל יום. וי״מ דוד משמלד חי ארבעים שנה וששה חדשים כדכתיב בחברוז שבע שנים ובירושלים שלשים

ושל צבור אינו מתוח. כדמפרש ואזיל דמה מצינו בולד חטאת כו׳, פי׳ מתוס׳ שכתבו לשוז קונטרס: והא ד"י תמות כו׳, והשתא לא וב לבביה אלך והוה בלו מופי אחיד להו מבד ביה וראות כי שהוט בטולם. הרי נחית כלל לחלק בין שחיק עומדות לנמצאת אחר כפרה. פי מחוטי כנילו: לעולם ל**א תימוך ולא קישיא.** דריי אחריי דמתימיקן איירי באבודה בשעת כפרה ולכך אמר תמות אבל בשתיהן עומדוי דנמצאת קודם כפרה ואינה אבודה אלא בשעת הפרשה רועה ואידי ואידי אליבא דרבנן דרבי ולומר א)דהא דאמרינן חמש חטאות מתות היינו לאחר כפרה דהא מפורש במעילה (ע' לקמן כד.) דאפילו במפריש שתי חטאות לאחריות אמר ר"ש תמות דה׳ חטאות מתות סתמא קתני בן כיפרו בין לא כיפרו ואפילו באחריות. פי׳ מתוס׳ שכתבו לשון קונט׳ כנ״ל: יהודה. עי׳ בספר כריתות (דף לד): רש״ר ד״ה עשר שנים ובו' י״נ שנה מוב**לעים.** גליון ואע״ג דמת שמואל ארבע חדשים קודם שאול משכחת שנותיו שלמים שבאותה שנה שנחמנה עלי נולד לסוף שמנה חדשים ועלו באותה שנה ארבעה

שנים מלך שמואל בעצמו שנה אחת שנים שמלד שאול ושמואל ושתים שמלך שאול בעצמו ושלשים ווי ושבע שמלך דוד: מתני אחמאת היחיד שכפרו בעליה מתה ושל צבור אינה מתה רבי יהודה אומר סתמות מר"ש אומר מה סמצינו בולד חמאת ובתמורת חמאת יובחמאת שמתו יו יו בעליה דברים אמורים ביחיד ולא בצבור אף שכפרו בעליה [א] ועיברה שנתה יביחיד דברים אמורים ולא בציבור: גמ' ת"ר מהו אומר יחמאת יביא מנין למקדיש חמאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ונמצאת הראשונה יו קיימת והרי שתיהן עומדות מנין ישאיזו מהן שירצה יביא ת"ל סחמאת מ© יכול יביא שתיהן ת"ל יביאנה אחת ולא שתים ואותה שניה מה תהא עליה אמר רב המנונא תניא ר' יהודה אומר תרעה רבי שמעון אומר יתמות ומי אמר ר' יהודה תרעה והא ר' יהודה תמות שמעינן ליה איפוך רבי יהודה אומר תמות ר' שמעון , אומר תרעה ומי אמר ר"ש תרעה והאסי אמר רבי ∘שמעון חמש חטאות מתות אלא ₪ (א"ל) לעולם לא תיפוך ולא קשה כאן יי באבודה בשעת הפרשה כאן באבודה בשעת כפרה ואיבעית אימא אידי ואידי בשעת הפרשה ולא "קשה הא רבי יהודה אליבא דרבי הא

רבי יהודה אליבא דרבנן ומים איכא למאן

דאמר חמאת ציבור שכפרו בעלים מתה

והתניא

שמלך שאול בעלמו ושלשים ושש לדוד ואני הוספתי משלי על זה. ועוד

אע"ג דמלינן לאשכוחינהו בליבור לא גמירי דמחות: יש גב" מהו אומר הטאח יביא. למה לי למיכתב (ויקרא ד) אם כבש יביא קרבנו לחטאת

חדשים והיו שנותוי שלמים מיום אל יום. ו"ימ דוד משמלך חי ארבעים שנה וששה חדשים כדכתיב בחברון שבע שנים ובירושלים שהשים ושלש, וניזא למ״ד המש ושלשים והיינו לפי חשבון ארבעים שנה ולא יותר דלא חשיב ששה חדשים אבל קרא מקץ ארבעים שנה חשיב הששה חדשים וגם ניזא דמשכתת שהי חמש שנים אחר המרד: תו' ד"ה ושלשים ושבע ובו'. ויש ספרים דגרסי שלשים ושבע דרור ולפי זה אין צריך למנות אלא ג' של שאול, אבל קשה איך חי דוד אחר המרד חמש שנים ואפילו יהיה שנה המרד עונה ראשונה של רעב מ״מ תחסר שנה, ובסדר עולם (פ׳ יד) תניא ר׳ נהוראי אומר כר׳, והשתא ניחא שתמצא ה׳ שנים אחר המרד בלא דוחק, אבל קשה בשמעתין דכי נמי מנינן עשירית של שמואל אינו כי אם ל״ט שנים. תוס׳ אחרות: שם מ״ שנה מששאלו מלך עד שמרד אבשלום. גליון וצריך לומר מקץ

. ארבעים שנה ר״ל בתחילה כמו מקץ שבע שנים ואין בין מרד למרד רק ל״ט שנה ולדידיה משכחת שפיר חמשה שנים שחי אחר המרד

א) נראה דל"ל ולא מלי לתרן כן אליבא דר""ש ולומר דהא דאמר ר"ש חמש וכו".